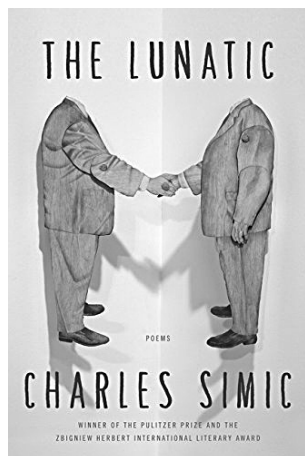

Двајт Гарнер

ЧАРЛС СИМИЋ ПОКАЗУЈЕ ПЕСНИЧКИ ГЛАС И СВОЈЕ СТРАСТИ

„Када су нам душе срећне”, написао је Чарлс Симић, „говоре о храни.” Кад је моја душа срећна, прилично често пожелим да говорим о господину Симићу.

О његовој подједнако комичној и елегичној поезији писало се нашироко. Она поседује сензибилитет Старог света (господин Симић одрастао је у Београду, у данашњој Србији, за време Другог светског рата, његова породица побегла је од бомби) који здружује с духовном лежерношћу Новог света.

У врло доброј, новој поетској збирци *Лугак* (*The Lunatic*, 2016), на пример, пролећни дан чини га до те мере срећним да би, све и када би морао да се суочи са стрелачким водом, „Смешио се као фризер / Који шампонира Камерон Дијас” (Симић, 2017: 12).

За своје песме господин Симић добио је Пулицерову награду и Мекартурову стипендију. Најјефтинији и најлакши начин за упознавање с његовом поезијом јесте да набавите примерак *Шезгесет њесама* (*Sixty Poems*, 2008), скоро савршене збирке која је објављена у част песниковог проглашења поетским лауреатом Сједињених Држава.

Још једна нова књига, *Живој слика: изабрана њроза* (*The Life of Images: Selected Prose*, 2015), подсећа нас да господин Симић уме да буде подједнако снажан (и подједнако снажно шармантан) и у својој есејистици. У ствари, лагао бих када бих казао да неке од есеја господина Симића не ценим једнако, ако не и више, од његових најбољих песама.

Живој слика садржи мноштво ствари које бисте очекивали да пронађете међу разнородним записима једног песника. Унутра су прикази књига, медитације на тему форме, текстови о политици и моралу. Има, такође, и доста записа о фотографији и уметности, страстима о којима господин Симић зна много.

Ипак, истинска посебност те књиге јесте то што она на најбоље начине показује какво је чедо меланхолије овај песник. Господин Симић се стално изнова враћа својим омиљеним темама: старим плочама, кобасицама с белим луком, касним ноћима, филмовима Бастера Китона, свећама пободеним у флаше кјантија, смејању, псовању, ружичастим ножним прстима своје љубавнице. Његов ентузијазам греје попут пећи на дрва.

Када је музика у питању, овај песник сопствени је небески цубокс. „Преслушао сам мање-више сваки запис популарне музике и цеза направљен између 1920. и 1950. године”, признаје. „То је вероватно најезотеричније знање које поседујем. Лакше је с људима разговарати о тибетанском будизму, арапској поезији у средњовековној

Шпанији или о руским иконама него о Хелен Кејн, Анети Хеншоу или Етел Вотерс.”

Господин Симић тера вас на Спотифај, да преслушавате блуз песме које он воли, од Вотера Дејвиса и Берте Чипи Хил, до Фани Папа Смита, Лероја Кара и Скрепера Блеквела. Штампана текст омиљене песме Лусиле Боган, толико сексуално искрен да вам се очи овлаже. „Као да јој сврха беше”, пише господин Симић, „смерне намерно да саблажњава.”

У младости је толико пута пуштао своје плоче да је њихово пуцкетање „звучало као киша, летња провала облака у граду пред којом сви беже у заклон, у горем случају као плескавица која се пржи на тигању”.

Уме помало и да се разнежи поводом ових ствари, мада смо многи такви. Овако завршава један од есеја: „У том рођењу, у том блуз и соул клубу што ради до јутра, осећамо пун терет наше судбине, кушамо ништавило из средишта свог бића, истовремено смо бедни и срећни, плујемо по свему томе, желимо да наричемо и да направимо хаос, јер блуз је, на крају крајева, о тузи старијој од света и за то лека нема.”

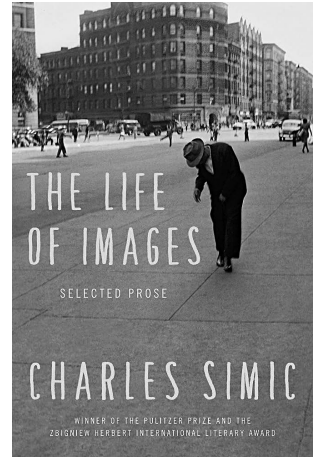
Господин Симић је гурман одавно. Његов есеј „Храна и срећа”, који се појавио 1992. у књижевном часопису *Antaeus*, пионирски је манифест и хроптај је насладе.

У њему пише: „Туга и добра храна су неспојиве.” Па додаје: „*Paella, choucroute garnie*, лонац пун *tripes à la mode de Caen*, као и многа друга традиционална сељачка јела гарантују весеље. За столом се води најбољи разговор. Поезија и мудрост праве му друштво. Праве Музе су куварице” (Simić, 2021: 22–28). Есеј описује његову „доживотну љубав према маслинама”. Говори о томе како су брат и он, кад се породица 1954. преселила у Сједињене Државе, „двапут дневно посећивали супермаркет и разгледали готову храну и прерађевине”, да шацују шунку из конзерве, паковања штрудлица с филмом од смокава и флаше воћног пунча. Једина ствар коју није могао да поднесе био је резани хлеб у пластичним кесима.

Често у овим есејима господин Симић говори о свом раном детињству, београдским годинама, „брујејим авионима, заглушујућим експлозијама и људима што висе са бандера” (Simić, 2021a: 9–19). Стекао је готово инстинктивно гађење спрам жучних националиста, етничких подела, „такозваних великих вођа и колективних еуфорија које они побуђују”.

О Србији крајем прве деценије овог века пише с карактеристичном сликовитошћу: „Као кад нека породица седи за трпезом сваке вечери претварајући се да бака није убола поштар маказама, и да тата није баш тог поподнева покушао да силује једну од својих девојчица у купатилу.”

Премда је много година провео у руралном Њу Хемпширу, господин Симић није љубитељ доброг дела пасторалне поезије. „Али шта је са оним фармером иза божанствене ливаде који ради седам дана у недељи од јутра до мрака, а ипак глудује?” (Симић, 1995: 27–30), пита у одличном, у овој збирци поново штампаном есеју. „А шта је са његовом болесном женом и њиховим сином који мучи мачке?”

Веома је симићевски додати и: „Природа као искуство – справљање парадајз салате са младим сиром моцарелом, свежим босиљком и маслиновим уљем – боља је од било које идеје о Природи.”

Такође је у његовом духу, у истом есеју, покренути много тема и оставити их у ваздуху, а онда приметити: „Док ова питања не разрешимо, дремка у љуљашци у летње поподне топла је препорука.”

ИЗВОРИ:

Симић, Ч. (1995). Пржена кобасица. *Незайослени видовњак: Есеји и сећања*. (В. Рогановић, прев.). Вршац: КОВ.

Симић, Ч. (2017). *Лугак*. (М. Бергам Пеликани, прев.). Краљево: Народна библиотека „Стефан Првовенчани”.

Simić, Č. (2021). Hrana i sreća. *Anđeli na žici za veš: Izabrani eseji*. (V. Roganović, prev.). Beograd: Arhipelag.

Simić, Č. (2021a). *Odrod. Tamo gde počinje zabava*. (V. Roganović, prev.). Beograd: Arhipelag.

(С енглеској љревео Душан Вејновић)